

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.709/2014/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Györfi Attila ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű és **III.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos III. rendű felpereseknek – dr. Sárga Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2014. május 29. napján kelt 5.P...030/2010/127. számú ítéletével szemben a felperesek részéről 129., 130. sorszám alatt, alperes részéről 128. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezései közül az I. rendű felperesnek járó, az alperest az uszodai felszerelés 8.511,- (Nyolcezer-ötszáztizenegy) Ft-os bekerülési költségének megtérítésére és az ehhez kapcsolódó havi 1.500, - (Egyezeröttszáz) Ft-os járadék, valamint a 2.800.000,- (Kettőmillió-nyolcszázezer) Ft-os nem vagyoni kár megtérítésére kötelező, a II. rendű felperesnek járó, az alperest 500.000,- (Ötszázezer) Ft összegű nem vagyoni kár és az öltönyben bekövetkezett 10.000,- (Tízezer) Ft összegű kár megtérítésére kötelező, továbbá a III. rendű alperes 508.221,- (Ötszáznyolcezer-kettőszázhuszonegy) Ft árfolyam-különbözetre és járulékaira előterjesztett kereseti követelését elutasító rendelkezéseket helybenhagyja.

Az I. rendű felperesnek járó, az alperest 44.347,- (Negyvennégyezer-háromszáznegyvenhét) Ft összegű buszbérlet költség megfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezést megváltoztatja és az erre irányuló keresetet elutasítja.

A III. rendű felperes gépkocsi tárolási díj iránti követelését elutasító rendelkezést részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a III. rendű felperesnek 118.000,- (Egyszáztizennyolcezer) Ft-ot és ennek 2009. július 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, egyebekben e kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ezt meghaladóan – az I. és II. rendű felperesek gyógyszerköltségére, az I. rendű felperes keresetvesztésére valamint jövedelempótló járadékára vonatkozó rendelkezések tekintetében – az elsőfokú bíróság ítéletét – a teljes perköltségre és illetékre is kiterjedően – hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Az I. rendű felperes másodfokú eljárási költségét 200.000,- (Kettőszázezer) Ft-ban, a II. rendű felperesét 100.000,- (Egyszázezer) Ft-ban, a III. rendű felperesét 60.000,- ((**város 2**)ezer) Ft-ban, míg az alperesét 200.000,- (Kettőszázezer) Ft-ban állapítja meg.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az alperes biztosítottja által vezetett **(X)** forgalmi rendszámú személygépkocsi 2009. február 3. napján a ... számú főúton **(város 1)** irányából **(város 2)** felé közlekedve a **(település neve)**-i tkereszteződésnél nem adott elsőbbséget az ellenkező irányban haladó – II. rendű felperes által vezetett – **(Y)** forgalmi rendszámú, III. rendű felperesi tulajdonban álló gépjárműnek. Az I. rendű felperes a vétlen gépjármű utasa volt.

Az I. rendű felperes a baleset következtében súlyos, 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, a háti VIII. csigolya törését és IX-XII. csigolyák kompressziós törését szenvedte el. A csigolyatörések 2 hónap alatt gyógyultak. A sérülés következtében a háti IX-XII. csigolyák magassága csökkent, a gerincoszlopon kisfokú alaki eltérés (fokozott háti domborulat, azaz kyphosis) és kisebb dudor (gibbus) keletkezett. Az alaki eltérések miatt megváltozott a gerincoszlop statikája, amely terhelésre jelentkező, nem állandó jellegű hátfájdalmat, esetenként erős fájdalommal járó hátizomgörcsöt okoz. Az I. rendű felperes állapota végleges, abban javulás nem várható, azonban állapotrosszabbodása nem kizárt. A balesetből eredő testi egészségkárosodása 15 %-os, míg az ezzel okozati összefüggésben álló lelki trauma további 15 %-os egészségkárosodást jelent. Össz-szervezeti egészségkárosodása 28 %-os, amely 35 %-os munkaképesség-csökkenésnek felel meg. A balesetben elszenvedett fizikai és lelki sérülések miatt az I. rendű felperes rendszeres gyógyszeres kezelésre, fizioterápiára (gyógytornára, gyógymasszázsra), fűző viselésére és pszichés gondozásra szorul. A kórházból való hazaengedését követően 10 napig véralvadástgátló injekciót kapott, gyulladás- és fájdalomcsökkentő készítményeket (Flector, Activon Extra gél, Keplat fájdalomcsillapító tapasz, Rictofit sportkrém) használt, szedte a Bérés egészségtár csonterősítő filmtablettáját, a későbbiekben pedig bőrének gombás megbetegedésére Canesten krémet alkalmazott. A pszichés problémák enyhítésére Xanax, Rexetin, Rivotril és Ciprallex tablettákat szedett háziorvosi, illetőleg pszichiáteri javaslatra.

A balesettel okozati összefüggésben kialakult középsúlyos szorongásos depressziója mindennapi élettevékenységeit – főként szociális kapcsolatait és párkapcsolatát – megnehezíti, különösen közlekedéssel kapcsolatos szituációkban okoz akadályozottságot. Pszichés állapota folyamatos gyógyszeres kezelést és pszichés támogatást igényel.

Az I. rendű felperes a baleset időpontjában végzős főiskolai hallgató volt. Hallgatói jogviszonya 2009. február 15-én fejeződött volna be, amennyiben a 2009. február 4-re kitűzött államvizsgát sikeresen leteszi. A baleset következtében államvizsgáját el kellett halasztania, így 2009. június 23. napján abszolválta azt jó eredménnyel.

Az I. rendű felperes 2009. január 5-től március 2-ig a **(B)** Kft.-nél könyvelő gyakornoki munkakört látott volna el havi 114.000,-Ft bruttó jövedelemért. A kft. 2009. március 2. napjától havi bruttó 205.000,-Ft személyi alapbérrel és havi 43.333,-Ft cafeteria jogosultsággal létesített volna vele határozatlan idejű munkaviszonyt.

Az I. rendű felperes a balesetet követően 2009. március 2-től március 22-ig betegszabadságon, majd 2009. május 6-ig táppénzes állományban volt. E jogcímenek részére összesen 104.763,-Ft-ot fizettek ki. Mivel nem tudott munkába állni, a **(B)** Kft. mást alkalmazott helyette könyvelő asszisztensként.

Az I. rendű felperes 2009. szeptember 1. napjától a ... Nyugdíjbiztosító

Igazgatóságon helyezkedett el pénzügyi, számviteli szakügyintézői munkakörben, bruttó 179.000,-

Ft munkabérrel. Közzszolgálati jogviszonya 2011. április 30. napjáig állt fenn. Ezen időszakon belül 2010. április 11-től december 31-ig 184.000,-Ft, 2011. január 1-től április 10-ig 190.200,-Ft, április 11-től április 30-ig pedig 195.400,-Ft volt a bruttó jövedelme.

2011. május 1. óta a Nemzeti Adó- és Vámhivatal ...-i Igazgatóságán dolgozik, ahol havi bruttó munkabére 2011-ben átlagosan 224.300,-Ft, míg 2012-ben 263.411,-Ft volt.

A *II. rendű felperes* a baleset után orvosi ellátásban nem részesült, azzal összefüggésben előállott pszichés állapota azonban hátrányosan befolyásolja mindennapi életét. Pszichés diagnózisa közepesen súlyos, szorongásos depresszióknak, poszttraumás stressznek felel meg, mely folyamatos és várhatóan elhúzódó gyógyszeres kezelést és pszichés támogatást igényel. Ennek kapcsán 15 %-os össz-szervezeti egészségkárosodása alakult ki, amely 20 %-os munkaképesség-csökkenésnek felel meg. A balesetben bekövetkezett mellkas zúzódására Activion Extra gélt használt, Bérés csonterősítő tablettát szedett, pszichés problémáira pedig orvosa Xanaxot, Rextint, Cipralaxet és Rivotrilrt írt fel.

A baleset során a *III. rendű felperes* tulajdonát képező **(Y)** forgalmi rendszámú **(típus neve)** személygépkocsi „totálkáros” lett. A gépjármű forgalmi értéke a balesetkor 2.000.000,-Ft volt, míg a káridőpontban várható javítási költsége 1.910.000,-Ft. A járműmaradvány roncsértéke kb. 500.000,-Ft. A káridőpontbeli forgalmi érték és a roncsérték különbözeteként az alperes 1.500.000,-Ft-ot térített meg a részére. A balesetet követően a gépkocsit a ... Karosszéria Szervizbe szállították, ahol napi 1.000,-Ft díj ellenében tárolták 2009. november 30-ig. Ilyen jogcímen 301.000,-Ft-ot fizetett meg. A káresemény másnapján a *III. rendű felperes* gépjárművet bérelt, a szerződésben a havi bérleti díj 40.000,-Ft-ban került meghatározásra. A szerződés 2009. augusztus 31. napjáig volt hatályban. A balesetben károsodott gépkocsin 2009. május 31. napján 2.346.356,-Ft tőketartozás állt fenn. A **(C)** Zrt. a *III. rendű felperessel* megkötött lízingszerződést a gépjármű totálkáros állapotára figyelemmel felmondta, és felhívta a *III. rendű felperest*, hogy 1.534.984,-Ft-ot – melyet az alperestől érkezett 1.320.000,-Ft kártérítési összeg nem fedezett – 2009. június 22. napjáig utaljon át. A szerződés felmondásakor a tőketartozás árfolyam- különbözete 499.305,-Ft, a 2009. június 30-i árfolyam-különbözet 7.019,-Ft, a törtidőszaki kamat 1.897,-Ft volt.

Az alperes az *I. rendű felperes* részére dologi károkra 27.250,-Ft-ot, úszófelszerelés költségére 8.145,-Ft-ot, uszodabérlet díjára 7.488,-Ft-ot, közlekedési többletköltségre 32.003,-Ft-ot, gyógyászati segédeszközre 22.398,-Ft-ot, gyógyszerköltségre 10.395,-Ft-ot, ruházatban bekövetkezett károkra 4.500,-Ft-ot, vizsgálatokra való utazási többletköltségre 4.044,-Ft-ot, míg nem vagyoni kártérítési előlegre 200.000,-Ft-ot fizetett meg.

A *II. rendű felperes* részére a sérült ruházat kártérítési költségként 1.000,-Ft-ot, telefonköltségként 3.500,-Ft-ot, gyógyszerköltségként 410,-Ft-ot térített meg.

A *III. rendű felperes* részére a káreseménnyel összefüggésben keletkezett járműkár összegét 1.500.000,-Ft-ban állapította meg, a gépjármű tárolási díjaként – 30 napra – 30.000,-Ft-ot fizetett.

Az *I. rendű felperes* – többször módosított – keresetében jövedelemvesztés címén 4.566.087,-Ft, járadékként 66.150,-Ft, heti masszázsköltség címén 2009. májusától 2014. május végéig alkalmanként 3.000,-Ft, összesen 725.000,-Ft, járadék formájában pedig

13.000,-Ft, az uszodabérlettel kapcsolatos kiadásaira 2014. május végéig összesen 536.372,-Ft, azt követő időszakra pedig havi 9.533,-Ft járadék, gyógyszerköltség címén 299.872,-Ft és havi 4.880,-Ft járadék, úszófelszerelés költségének megtérítésére 8.511,-Ft, benzinköltségre 62.397,-Ft, buszbérlet árának megtérítésére – közlekedési többletköltség címén – 44.347,-Ft, az orvosi okokból megvásárolt ágymatrac árának megtérítése címén 64.990,-Ft, pszichoterápia költsége címén 36.000,-Ft, a biztosítóval szembeni igényérvényesítés kapcsán eljáró **(D)** Kft. jutalékának megtérítése címén 40.000,-Ft, az úszófelszerelés amortizációja miatt pedig havi 1.500,-Ft járadék

megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Nem vagyoni kártérítésként 6.000.000,-Ft-ot igényelt, melyet csökkentett az alperes által teljesített 200.000,-Ft-tal, így a marasztalási összeget 5.800.000,-Ft-ban jelölte meg.

A II. rendű felperes gyógyszerköltség címén 2014. május végéig 303.968,-Ft, azt követő időszakra pedig járadékként havi 5.428,-Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A ruházataiban bekövetkezett károk megtérítése címén 41.000,-Ft-ot, míg nem vagyoni kártérítésként 2.000.000,-Ft-ot követelt.

A III. rendű felperes gépjárműkár megtérítése jogcímén 400.000,-Ft-ban, a bérgepjármű költségeként 280.000,-Ft-ban, tárolási díjként 281.000,-Ft-ban, a lízingszerződés felmondását követően az árfolyamváltozásból eredő többletkiadása megtérítéseként pedig 508.221,-Ft-ban kérte marasztalni az alperest.

Az alperes ellenkérelmében a kereset jogalapját nem, csupán összecszerúságát vitatta. Az I. rendű felperes keresetveszteség megtérítésére irányuló kárigénnyből a cafeteria juttatás iránti követelés elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy az a munkáltató döntésétől, gazdasági helyzetétől függően adható, ezért rendszeres juttatásnak nem tekinthető. A masszázs, úszás és egyéb járulékos költségek, valamint a rehabilitációs költség tekintetében kifejtette, az otthon, egyedül is végezhető gyógytorna kiválthatja a jelentősebb költségekkel járó úszást és masszázst, míg a dologi károk vonatkozásában 50 % erejéig tartotta elfogadhatónak a vagyoni károk megtérítését. Vitatta az ágymatrac megvásárlásának szükségességét, továbbá hivatkozott arra, hogy a rehabilitáció miatt közlekedési többletköltség címén vagy buszköltséget, vagy benzinköltséget lehet elszámolni, a kettőt párhuzamosan nem. A vagyoni károk közül nem tartotta továbbá indokoltnak a **(D)** Kft. jutalékának megtérítését sem. A megjelölt nem vagyoni kár mértékét mind az I., mind a II. rendű felperes vonatkozásában jelentősen eltúlozottnak ítélte. A II. rendű felperes vonatkozásában a ruházati kár összegét 12.000,-Ft erejéig tartotta megállapíthatónak. A III. rendű felperes keresetének teljes elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére 9.163.384,-Ft, valamint ezen összegekből meghatározott részösszegek után, különböző időpontoktól járó késedelmi kamatok, továbbá 2014. június 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig havi 95.063,-Ft járadék, a II. rendű felperes részére 811.872,-Ft és járulékai, továbbá 2014. június 1. napjától kezdődően havi 5.728,-Ft járadék, míg a III. rendű felperes részére 280.000,-Ft és kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában elsődlegesen megállapította, hogy a felperesek jogosultak kártérítési igényüket közvetlenül az alperesi biztosítóval szemben érvényesíteni.

Az I. rendű felperes keresetveszteség megtérítésére irányuló követelése kapcsán figyelembe vette, hogy a **(B)** Kft.-nél 2009. március 2-től 2011. márciusáig átlagosan havi nettó 170.000,-Ft, majd pedig havi nettó 189.000,-Ft jövedelemre tudott volna szert tenni. Így számítása szerint 2009. augusztus 31. napjáig 1.020.000,-Ft jövedelemben részesült volna, amelyből levonva a részére táppénz jogcímén kifizetett összeget, kára – ebben az időszakban – 915.237,-Ft. Az ezt követő időszakra igényelt jövedelemkiesés kapcsán elsődlegesen rögzítette, hogy a beszerzett orvosszakértői vélemény alapján az I. rendű felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 28 %, amely a korábban használt számítási mód szerint 35 % munkaképesség-csökkenésnek felel meg. Az orvosszakértői véleményre támaszkodva megállapította, hogy az I. rendű felperes munkakörének ellátása során ereje különös megfeszítésével tud csak munkát végezni, e rendkívüli

munkateljesítmény mértékének %-os meghatározására azonban megfelelő szakértői módszer nincs. Emiatt a rendkívüli munkateljesítmény mértékének meghatározásakor az egészségkárosodás szakvéleményben megállapított mértékét vette alapul. Ennek megfelelően a további jövedelemkiesést 2011. február végéig összesen 1.071.000,-Ft-ban, 2011. márciustól 2014. május végéig pedig 2.579.850,-Ft-ban határozta meg, míg a jövőre nézve havi 66.150,-Ft jövedelempótló járadék megfizetéséről rendelkezett.

A masszázsköltség vonatkozásában előterjesztett követelést heti egyszeri alkalom figyelembevételével 2014. májusáig összesen 725.000,-Ft összegben tartotta megalapozottnak, azt követő időszakra ezen a címen havi 13.000,-Ft összegű járadék megfizetésére kötelezte az alperest. A rehabilitációs kezelés részét képező úszással kapcsolatos kiadások címén 2014. június 1. napjáig összesen 536.372,-Ft-ban, míg azt követően – járadékként – havi 9.533,-Ft-ban marasztalta. Gyógyszerkiadásokra 297.680,-Ft-ot és 2014. június 1. napjától havi 4.880,-Ft járadékot tartott megállapíthatónak. Szintén alaposnak találta az I. rendű felperes vagyoni kárai körében az úszódressz, úszósapka, úszószemüveg, fürdőpapucs megvásárlásával felmerült igényeket, továbbá a buszbérlet, valamint a benzinköltség címén előterjesztetteket. Ez utóbbi két tétel kapcsán kiemelte, hogy azok nem párhuzamos, hanem időben egymást követő igényként kerültek érvényesítésre. Megalapozottnak ítélte az ágymatrac beszerzési költsége címén előterjesztett követelést, a pszichoterápiával kapcsolatos költségeket, valamint a **(D)** Kft. jutalékként felmerült kártérítési igényt is. Szintén alaposnak találta a rehabilitációs kezelésekkal kapcsolatos dologi kiadások megtérítésére irányuló havi 1.500,-Ft összegű járadékkövetelést.

Az I. rendű felperes nem vagyoni kártérítési igényét 3.000.000,-Ft erejéig ítélte megalapozottnak, amelybe beszámította az alperes által már teljesített 200.000,-Ft-ot, így ezen a jogcímen 2.800.000,-Ft megfizetésére kötelezte az alperest.

A II. rendű felperes követelései közül a gyógyszerköltségre irányulót 320.252,-Ft, továbbá 2014. júniusától havi 5.428,-Ft járadék erejéig fogadta el. Ruházati kártérítésként az alperes által elismert 10.000,-Ft-on felül a póló megrongálódása miatt további 2.000,-Ft megfizetéséről rendelkezett. Nem vagyoni kártérítési követelését 500.000,-Ft-ban tartotta megalapozottnak.

A III. rendű felperes által érvényesített igények közül kizárólag a bérgepjármű költségének megtérítését találta indokoltnak, ezt meghaladóan a keresetét elutasította.

Az ítélet ellen valamennyi fél fellebbezéssel élt.

A felperesek fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányult. Az I. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét 6.000.000,-Ft-ra, a II. rendű felperesnek járó 2.000.000,-Ft-ra kérték felemelni. Kérték kötelezni továbbá az alperest a II. rendű felperes balesetben megrongálódott öltönye ellenértékének megfizetésére, a III. rendű felperes vonatkozásában pedig a keresetük szerinti marasztalást igényeltek. Indítványozták a járadékok inflációkövetéssel történő megállapítását. Ezen túlmenően az alperest kérték kötelezni a teljes elsőfokú perköltség megfizetésére a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján. Hivatkoztak az elsőfokú eljárás során szerzett orvosszakértői véleményre, amely szerint az I. rendű felperes állapota gyakorlatilag végleges, és állapotrosszabbodása sem kizárható. Álláspontjuk szerint az őt ért fizikai és lelki károk ellentételezésére az igényelt 6.000.000,-Ft-os nem vagyoni kártérítés egyáltalán nem elegendő. A II. rendű felperes vonatkozásában szintén az orvosszakértői véleményre utaltak.

Az alperes fellebbezése ugyancsak az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására irányult. Az I. rendű felperes részére fizetendő tőke összegét 5.170.507,-Ft-ra, a havi járadék összegét pedig 22.533,-Ft-ra kérte leszállítani, míg a II. rendű felperesnek járó kártérítés 503.750,-Ft-ra történő

leszállítását indítványozta. A III. rendű felperesre vonatkozó ítéleti rendelkezéseket tudomásul vette. Jogorvoslati kérelme indoklásában kifogásolta, hogy a szakértő nem tudta megállapítani az I. rendű felperes rendkívüli munkateljesítményének mértékét. Álláspontja az volt, a jövedelemveszteségnél a bíróságnak bruttó összeget kell meghatároznia, ezzel szemben nettó összeggel számolt. Vítatta a Canesten krém költségének alperesre történő átháríthatóságát, a buszbérlet költségeként felszámított 44.347,-Ft megalapozottságát, valamint az úszódressz, úszósapka, úszószemüveg és fürdőpapucs teljes összegének megtérítési kötelezettségét is.

A II. rendű felperes vonatkozásában hivatkozott az OEP igazolására, amely szerint 2009. február 3. és 2011. június 16. között mindössze 3.750,-Ft-ot költött gyógyszerre, így az ennél magasabb összegben az alperesre nem hárítható át.

Az I-II. rendű felperések fellebbezése **alaptalan**, a III. rendű felperes és az alperes fellebbezése **részben alapos**.

Fellebbezés hiányában a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedtek az elsőfokú ítéletnek a masszázsszal, valamint a heti kétszeri úszással kapcsolatban felmerülő költségek, a benzinköltség, az ágymatrac vételára, a pszichoterápia költsége, a **(D)** Kft. jutaléka, a gépkocsiban bekövetkezett kár, valamint a bérgépkocsival kapcsolatos költségek megtérítésére vonatkozó rendelkezései.

A fellebbezéssel érintett egyes tételek tekintetében az ítéletábra álláspontja a következő:

Az I-III. rendű felperéseket megillető kártérítés mértékének (Ptk. 355. § (1), (3), (4) bekezdése) meghatározása során abból kell kiindulni, hogy a kártérítésnek egy konkrét társadalmi és élethelyzetben kell betöltenie reparációs funkcióját, a károkozó azonban nem kötelezhető a már bekövetkezett kárból nagyobb rész viselésére, mint amelynek bekövetkezése a terhére róható. A károsult ugyanakkor kárenyhítési kötelezettsége körében – az adott helyzetben általában elvárható módon – köteles mindent megtenni annak érdekében, hogy a már bekövetkezett hátrányos következményeket csökkentse (Ptk. 340. § (1) bekezdés).

A kártérítési kötelezettség a teljes kár megtérítését jelenti, azonban a méltányosság és – másik oldalról – a mértékletesség mindig vezérlő elve a mérték megállapításának. A vagyoni kártérítés körében éppen ezért csak azokat az indokolt költségeket lehet figyelembe venni, amelyek a káreseménnyel szükségképpen okozati összefüggésbe hozhatók, melyekért az alperes kártérítési felelőssége fennáll, amely jelen esetben a károkozóval létrejött biztosítási jogviszonyon alapul.

Az I. és II. rendű felperések *nem vagyoni kár* megtérítése iránti igényével kapcsolatosan az ítéletábra lényegesnek tartja kiemelni, hogy általánosságban véve a nem vagyoni kártérítésnek az adott személy életminőségében bekövetkezett hátrányos változás kompenzálására kell alkalmasnak lennie, legfőbb funkciója az elveszett életlehetőségeket helyettesítő, az elszenvedett fizikai és lelki terheket kiegyensúlyozó – azok helyett másnemű – előny nyújtása. Mértékének ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mérvű kedvezőtlen irányú változást idézett elő életminőségében, mennyiben hatott ki a fél életkörülményeire, személyes kapcsolataira. Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személyi körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménnyel összefüggő jövőbeli helyzetét, azaz a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát, időtartamát kell figyelembe venni. Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül a hasonló következményekkel járó korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat sem (eBDT 2010.2296. számú eseti döntés).

A mérlegelés során az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. és II. rendű felperések életkörülményei – eltérő mértékben – negatív irányban változtak, életminőségük romlott, személyes

kapcsolataik elnehezültek, életlehetőségeik kisebb mértékben korlátozottá váltak. Figyelembevéve azonban a bírói gyakorlatot, valamint az I-II. rendű felperesek korát, élethelyzetét, fizikai és lelki sérüléseit, a kár bekövetkeztének időpontját, az értékviszonyokat, az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege az I-II. rendű felperesek életminőségében bekövetkezett csökkenés kompenzálására alkalmas és elégséges. Az ítéletábra ezen összegek felemelésére nem látott alapot.

Alaptalannak találta az ítéletábra a II. rendű felperes *ruházatában bekövetkezett vagyoni kára* megtérítésére irányuló felperesi fellebbezést, figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárásban beterjesztett bizonyítékokat a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján nem lehetett figyelembe venni. Az új bizonyíték előadása esetén is irányadó ugyanis a Pp. 141. § (6) bekezdése, mely szerint ha a felek valamelyike bizonyítékainak előterjesztésével – a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére – alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság ennek bevétele nélkül határoz. Az pedig, hogy a balesetben sérült öltönyt a fél a több éven át tartó elsőfokú eljárás ideje alatt a saját lakásában nem találja, a mulasztást kimentő alapos oknak nem tekinthető. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest csupán az általa elismert összeg erejéig az ezzel kapcsolatos költségek megtérítésére, mivel a II. rendű felperes kárát tekintetben a Pp. 164. § (1) bekezdése és 141. § (2) bekezdése szerinti kötelezettsége ellenére nem bizonyította.

Ugyancsak alaptalan a III. rendű felperes *lízingdíjjal* kapcsolatos fellebbezése, az e körben kifejtett elsőfokú ítéleti indoklással az ítéletábra mindenben egyetért. A fellebbezés kapcsán

megjegyzni, tévesen hivatkozik jogorvoslati kérelmében a III. rendű felperes arra, hogy keresete kizárólag az e tételként feltüntetett 508.221,-Ft kamataira vonatkozott. Keresetében egyértelműen ezen összeg tökénti megtérítésére is kérte kötelezni az alperest, vagyoni kárát ezzel összefüggésben ilyen összegben jelölte meg (keresetlevél 6. oldal 6. bekezdés). Ez következik a követelt – összesített – összegből is (1.489.221,-Ft), egybevetve azt a felsorolt részkövetelésekkel.

Részben alapos ugyanakkor a III. rendű felperes *tárolási díjjal* kapcsolatos fellebbezése. Az elsőfokú bíróság ítéletében az ezzel kapcsolatos igényt teljes mértékben megalapozatlannak találta. Indokolása szerint a III. rendű felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, amikor indokolatlanul hosszú ideig tárolta a gépkocsit a szervizben és az értékesítést is akadályozta, amikor az alperes által két alkalommal küldött vevőket méltányolható ok nélkül elküldte.

Az ítéletábra a periratok alapján megállapította, hogy a III. rendű felperes első alkalommal azért nem értékesítette a roncsot, mert a lízingcég még nem küldte meg részére a gépkocsi törzskönyvét. Ez az indok az ítéletábra álláspontja szerint olyan – a III. rendű felperesen kívülálló – méltányolható, eladást akadályozó ok, amelyet nem lehet a fél terhére értékelni, ezért a 2009. július 1. napjáig felmerült és számlával igazolt 148.000,-Ft tárolási díj megtérítésére irányuló követelést alaposnak ítélte, amelyből levonásba kell helyezni az alperes által már teljesített 30.000,-Ft-os összeget. A törzskönyv megküldése utáni időszakban azonban már kárenyhítési kötelezettség fennállt: a gépjárművet értékesíthette volna, vagy dönthetett volna – későbbi eljárásával egyezően – a javításról (Ptk. 340. § (1) bekezdés). Miután kárenyhítési kötelezettségét ebben az időszakban – lehetőségei ellenére – elmulasztotta, az ekkor felmerült költségek, mint károk megtérítésére az alperes nem kötelezhető.

A járadékok inflációköveteléssel történő megállapítására a kialakult bírói gyakorlat szerint nincs mód. Amennyiben a járadék megállapításánál irányadó körülmények jelentősen megváltoznak, annak felemelése vagy leszállítása keresettel kérhető.

Az alperes fellebbezését illetően az ítéletábra álláspontja a következő:

Az ítéletábra a támadott rendelkezések közül az *úszófelszerelés* költségének megtérítése címén megítélt 8.511,-Ft és az ehhez kapcsolódó havi 1.500,-Ft összegű járadék vonatkozásában megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat teljes körűen és okszerűen mérlegelte, így az orvosszakértői vélemény alapján helyesen foglalt úgy állást, hogy az I. rendű felperes előírt, a későbbi hátrányos következmények megelőzését is célzó rehabilitációjával kapcsolatban szükségképpen felmerülnek e költségek, melyek a lehetőségekhez képest kellően igazoltak. Köztudomású tény az is, hogy a felszerelés egyes elemei az uszodai használat során viszonylag gyorsan amortizálódnak, ami a járadékkövetelést is megalapozza. Miután e követelések indokoltak, az erre vonatkozó ítéleti rendelkezés megváltoztatására az ítéletábra nem látott lehetőséget.

Alaposnak találta ugyanakkor az alperes fellebbezését a *busszbérlet* bekerülési költségének megtérítése vonatkozásában, a peradatok alapján ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű felperes a településen belül korábban is busszal közlekedett, így az ezen a jogcímen érvényesített igény nem áll okozati összefüggésben a balesettel.

A fenti tételek vonatkozásában az ítéletábra álláspontja szerint a rendelkezésre álló adatok alapján megalapozott döntés hozható, ezért e kérdésekben a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján részítélettel határozott, figyelemmel az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény iránymutatására is.

Nem áll ugyanakkor rendelkezésre elegendő adat a jogvita megnyugtató eldöntéséhez az I. rendű felperes *keresetvesztése*, valamint az *I. és II. rendű felperesek gyógyszerköltsége* címén érvényesített igények tekintetében.

Az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság téves számítási módszert alkalmazva határozta meg az I. rendű felperes keresetvesztését. A Ptk. 356. § (1) bekezdése szerint akinek munkaképessége baleset folytán csökken, csak akkor követelhet járadékot, ha a baleset utáni keresete (jövedelme) a baleset előtti keresetét neki fel nem róható okból nem éri el. A (2) bekezdés kimondja, balesetből eredő munkaképtelenség vagy munkaképesség-csökkenés esetén járadékként az elmaradt keresetnek (jövedelemnek) a társadalombiztosítási ellátásokkal csökkentett összegét kell megtéríteni. A Ptk. 357. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a balesetet szenvedett személy keresetvesztését (jövedelemkiesését) általában a balesetet megelőző 1 évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni. Ha az említett idő alatt a keresetben (jövedelemben) tartós jellegű változás állott be, csak a változás utáni kereset (jövedelem) átlagát lehet figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a balesetet szenvedett személy munkabére a balesetkor rendszeres jellegű és határozott összegű volt, ezt kell a keresetvesztesség megállapításánál figyelembe venni.

A bírói gyakorlat nem zárja ki a felsőfokú tanulmányait éppen befejező, de munkát még nem vállalt balesetet szenvedett fél esetén sem a jövedelempótló járadék megállapítását (hasonlóan: Kúria Pvf.III....336/2011/4. számú döntés). Önmagában tehát az a tény, hogy az I. rendű felperes a baleset bekövetkeztét megelőzően még nem rendelkezett munkaviszonnyal, nem zárja ki a jövedelempótló járadék megállapítását. A járadék megállapításához a PK 35. és 45. számú állásfoglalás, valamint a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 1/2006. (V. 22.) PK véleménye ad iránymutatást. A PK vélemény I. pontja értelmében a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásánál a keresetet (jövedelmet) a nyugdíjjárulék mellett a magánnyugdíjpénztári járulékkal és tagdíjjal, az egészségbiztosítási járulékkal, és a munkavállalói járulékkal csökkentett összegben kell figyelembe venni. A perbeli esetben ez azt jelenti, hogy kiindulópontként az I. rendű felperes (B) Kft.-nél járulékokkal csökkentett jövedelmét kell tekinteni a személyi jövedelemadó levonása nélkül, és ehhez az összeghez kell hasonlítani a baleset bekövetkezte után ténylegesen elért jövedelmét szintén

a járulékokkal csökkentett összegben, de személyi jövedelemadót tartalmazva úgy, hogy az utóbbi összegnél figyelmen kívül kell hagyni a munkaképesség-csökkenéssel, mint rendkívüli munkateljesítménnyel elért jövedelmet. Amennyiben ez utóbbi összeg alacsonyabb a **(B)** Kft.-nél elérhető jövedelménél, abban az esetben helye lehet jövedelempótló járadék megállapításának, amennyiben nem, úgy az erre vonatkozó igény alaptalan, figyelemmel arra, hogy önállóan erőmegfeszítési járadék megállapításának nincs helye (hasonlóan: eBDT 2011.2449. számú döntés, Fővárosi Ítéltábla 4.Pf....119/2010/5. számú döntés, Kúria Pfv.III.20.036/2014/5. számú döntés, Fővárosi Ítéltábla Pf.VI.20.837/2013/6. számú döntések). A járadék számítása során nem lehet figyelembe venni a táppénzes időszakot, továbbá figyelmen kívül kell hagyni azokat a jövedelmeket, amelyek a károsultat nem a munkavégzésére figyelemmel illetik meg, így például a cafeteria juttatást (hasonlóan: eBDT 2011.2449. számú eseti döntés, Fővárosi Ítéltábla Pf.VI.22.233/2011/9. számú döntések). Csak a fenti számítási mód eredményeként állapítható meg, hogy az I. rendű felperest keresetvesztéség címén milyen összeg illeti meg. Az elsőfokú bíróság azonban nem

az e szempontoknak megfelelő jövedelemigazolásokat szerezte be, így a másodfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy a fenti szempontrendszernek megfelelő adatokon nyugvó számítást elvégezze, az ezzel kapcsolatos további bizonyítás pedig a másodfokú eljárás kereteit meghaladja.

Szintén nem állt rendelkezésre elegendő adat az I. és II. rendű felperesek *gyógyszerköltsége* címén érvényesített követelésének elbírálásához. Az alperes az I. rendű felperes vonatkozásában vitatta a – nem bizonyított bekerülési költségű – Canesten krém használatával kapcsolatosan érvényesített összeget, annak a káreseménnyel való okozati összefüggését. Az ítéltábla álláspontja az, hogy a jelenleg rendelkezésre álló peradatok alapján nem állapítható meg kétséget kizáró módon az igény balesettel való oksági kapcsolata, amely a kártérítés fogalmi elemeinek hiányát jelenti.

A II. rendű felperes gyógyszerköltségei vonatkozásában ugyancsak nem tisztázott, hogy a homeopátiás szerek használata orvosilag indokolt-e. E tétel kapcsán értékelni kell az OEP tájékoztatását is a II. rendű felperes által ténylegesen kiváltott gyógyszerekre vonatkozóan.

A fenti három tétel vonatkozásában ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította a fenti iránymutatásnak megfelelően.

Tekintettel arra, hogy a megismételt eljárásban eldöntendő kereseti kérelmek függvényében a pernyertesség-pervesztesség aránya jelentősen változhat, az ítéltábla az eljárási költségről való rendelkezést mellőzte. A teljes perköltségről az elsőfokú bíróságnak kell rendelkeznie a megismételt eljárásban (Pp. 252. § (4) bekezdés).

S z e g e d, 2015. március hó 6. napján

Dr. Kiss Gabriella sk.
a tanács elnöke

Dr. Bálint Attila sk.
előadó bíró

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
táblabíró